

POSUDEK ŠKOLITELE NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI VERONIKY ŠTIPLOVÉ „PODOBNOSTI A ODLIŠNOSTI VE STRUKTUŘE A INTENZITĚ ÚMRTNOSTI SKANDINÁVSKÝCH ZEMÍ“

Bakalářská práce Veroniky Štiplové „Podobnosti a odlišnosti ve struktuře a intenzitě úmrtnosti skandinávských zemí“ má celkový rozsah 58 stran. Textová část práce je strukturována standardně a je rozdělena do šesti základních kapitol včetně úvodu a závěru. Doplnují ji seznamy tabulek, obrázků, použité literatury a datových zdrojů.

Cílem předkládané práce je analýza celkové intenzity úmrtnosti a porovnání hodnot úmrtnostních ukazatelů podle pohlaví mezi čtyřmi skandinávskými zeměmi (Dánsko, Norsko, Švédsko a Finsko) a dále také srovnání úmrtnosti podle vybraných skupin příčin úmrtí v těchto zemích.

Práce je rozčleněna do šesti kapitol. Za úvodní kapitolou, kde autorka představuje zvolené téma a seznamuje čtenáře s cíli a předpoklady práce, následuje kapitola popisující použitou literaturu a vymezující výzkumné otázky práce. Třetí kapitola se věnuje použitým zdrojům dat a jejich srovnatelnosti. Následující kapitola představuje použitou metodologii. Pátá kapitola představuje analytickou část a jádro celé práce. Po analýze úmrtnosti podle věku a pohlaví se autorka zaměřuje na zkoumání vývoje úmrtnosti podle příčin úmrtí. V závěru jsou potom nejdůležitější poznatky práce shrnuty.

Téma předkládané práce Veroniky Štiplové je poměrně aktuální, skandinávské země můžeme celosvětově řadit k regionům s nejvyšší nadějí dožití a nejpříznivějšími charakteristikami úmrtnosti, proto by hlubší pochopení jejich vývoje v této oblasti mohlo sloužit jako inspirace i pro další země. Pozitivně je třeba hodnotit především autorčinu samostatnost při zpracování dílčích úkolů v rámci práce a také volbu a aplikaci vhodných ukazatelů pro popis intenzity úmrtnosti včetně prezentace výsledků v podobě kvalitně provedených grafických objektů.

Z hlediska obsahu je práci potřeba vytknout především následující nedostatky:

1. Celá práce je velmi popisná a autorka se nesnaží zjištěné trendy interpretovat nebo pochopit jejich příčiny, což by bylo nezbytným předpokladem, aby bylo možné poznatky aplikovat na jiné země, což je i podle autorky žádoucí.
2. Kapitola 2 Diskuse s literaturou obsahuje prakticky jen přehled různých převážně statistických zdrojů týkajících se úmrtnosti ve skandinávských zemích, ale nepřináší podrobnější přehled poznatků získaných z těchto prací. V této kapitole jsou uvedeny časté příčiny úmrtí v těchto zemích, ale nejsou uvedeny do kontextu celkové intenzity úmrtnosti, takže kapitola vyvolává dojem, že velká část obyvatel severovýchodních zemí umírá na demenci nebo sebevraždy.
3. Třetí kapitola je poměrně nepřehledně členěna na podkapitoly 3.1 Mezinárodní statistická klasifikace příčin úmrtí a 3.2 Kvalita a srovnatelnost dat, které se obě soustředí na totéž.
4. Podkapitola 3.2 Kvalita a srovnatelnost obsahuje upozornění na problémy se srovnatelností struktury úmrtnosti při přechodu mezi jednotlivými revizemi mezinárodní klasifikace nemocí, z textu ale není jasné, jakým způsobem a zda vůbec autorka data upravovala, aby jejich srovnatelnost zajistila.
5. Na začátku páté kapitoly Metodologie by mělo být přehledněji shrnuto, které ukazatele byly pro charakteristiku vývoje celkové úmrtnosti, úmrtnosti podle věku a úmrtnosti podle příčin použity.

6. Na straně 15 autorka uvádí, že při výpočtu úmrtnostní tabulky byl aplikován Kannistův úmrtnostní model, text ale neobsahuje zdůvodnění, proč byl aplikován a jakým způsobem byly odvozeny jeho parametry.
7. V textu dochází k poměrně častému opakování informací.
8. V 5. kapitole Srovnání analyzovaných zemí jsou převážně jen komentovány hodnoty zvolených ukazatelů na začátku a na konci sledovaného období bez toho, aby byl vývoj nějak interpretován nebo bylo alespoň zhodnoceno, zda se země sblíží či ne. Častěji jsou zde hodnoceny rozdíly mezi pohlavími než mezi studovanými zeměmi.
9. V textu není vysvětleno, proč byly v obrázku 11 do grafů ostatních skandinávských zemí přidány hodnoty příspěvků věkových skupin ve Švédsku.
10. V závěru chybí jednoznačná odpověď na otázku, čím se analyzované země podobají nebo odlišují z hlediska struktury a intenzity úmrtnosti, což by mělo být primárním cílem celé práce.

Práce obsahuje také celou řadu nedostatků formálního charakteru, typografických chyb a také chyb v interpunkci. Také stylisticky obsahuje práce řadu nepřesných formulací nebo konstatování, která si vzájemně odporují. Autorka nedodržuje katedrální pravidla formátování textu. Strany předložené práce jsou špatně číslovány (číslování práce začíná stranou 2, která je ale ve skutečnosti již stranou číslo 6).

Přes výše uvedené připomínky lze konstatovat, že bakalářská práce Veroniky Štiplové s výhradami splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 1. 6. 2018

RNDr. Boris Burcin, Ph.D.
vedoucí práce